

COLUMN MYRTHE MEESTER

Kunst en magie

Schilderen kan duur zijn, dat herinner ik me nog uit de periode dat ik zelf aquarellen maakte. Ineens vond ik de kunstenaarsbenodigdhedenwinkels (vergeef me het belachelijk lange woord!) aan de Stadhouderskade en de Rozengracht in Amsterdam paradijselijke oorden, méér nog dan het Stedelijk of het Rijksmuseum. Ik was een voorzichtige beginneling, maar watertandde bij de gedachte zo'n luxueus uitgevoerde verfdoo's of kostbare set penselen van eekhoornhaar te kopen. Ik overwoog zelfs over te stappen op olieverf, alleen omdat de poederige pigmenten – een potje helblauw ultramarijn bijvoorbeeld – zo betoverend waren en me deden denken aan de uitrusting van een tovenaars of heks.

Ik geloof dat ik zelden zoveel overbodige spullen heb gekocht, die me – zelfs ongebruikt – een voorproefje boden van het leven als professionele kunstenaar. En dat terwijl het schilderen slechts een bevestiging was en ik nooit verder ben gekomen dan een aquarelblok vol nagebootste Marlene Dumas-portretjes in zwart en grijs. Mijn chique, maagdelijke schilderspullen nemen nog altijd een volledige plank in mijn boekenkast in beslag en herinneren me aan die korte periode vol artistieke ambities en romantisch gezwijmel. 'Zo is het dus om een kunstenaar te zijn', dacht ik terwijl mijn ogen zich laafden aan de kleurigste poeders en mijn vingertoppen langs de zachtste kwasten streelden.

Het magische levensgevoel van destijds komt weer helemaal terug als ik het schilderij *Armonía* ('Harmonie', 1956) van de Spaanse surrealistische kunstenaar Remedios Varo bewonder, waar een vrouwelijke componist tijdens haar schepingsarbeid wordt verbeeld. Vanwege de ronde gewelven heeft haar werkkamer wel iets weg van een tempel, en de glazen potjes en vaasjes die de creatieve vrouw omringen roepen een sfeer op van alchemie of hekserij.

De componiste wordt bij haar arbeid geholpen door twee vrouwelijke muzen, die tevoorschijn breken uit de (bloem- of vaginavormige) scheuren in het afbladderende behang.

Haar kersverse muziekstuk noteert ze niet in de vorm van zwarte bolletjes op een vel papier met voorgedrukte notenlijnen. Nee, een gouden notenbalk zweeft in de lucht en wordt door de componiste en haar muze volgehangen met voorwerpen uit de natuur – een roze bloemetje, een groen blad, een wortel, een schelp, een fonkelend kristal, een steen, een ei. Deze muziek, zo suggereert Remedios Varo, is rechtstreeks uit de werkelijkheid geput. Creativiteit is geen abstracte, intellectuele aangelegenheid, maar een alchemisch proces waarbij natuur, levenservaring en vrouwelijke intuïtie met elkaar worden vermengd tot een magisch brouwsel.

Dat ook de levensstijl van de componiste ongewoon is, zie je weerspiegeld in het halfronde hemelbed bovenop de kast, dat via een gammal trapladdertje bereikbaar is. Blijkbaar brengt de vrouw haar héle leven in deze gewijde kunstkamer door, zowel haar werkende uren als haar slapende. Achter haar rug staat een stoel met gescheurde bekleding waarin een vogelechtpaar een nestje heeft gebouwd. Is dat een verwijzing naar de vruchtbaarheid van het leven als schilder, componist of schrijver, kortom, van elke persoon die zijn of haar leven in dienst heeft gesteld van het brouwen van '*armonía*'?

Ik krijg spontaan zin om mijn schilderspullen weer tevoorschijn te halen.

Remedios Varo, *Armonía*, 1956, olieverf op hardboard, 75 x 92,7 cm.